

POSTANOWIENIE

Dnia 27 maja 2009 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z wniosku B. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych o odsetki,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 27 maja 2009 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego [...] z dnia 14 października 2008 r.,

- I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- II. zasądza od B. K. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 14 października 2008 r. Sąd Apelacyjny zmienił wyrok Sądu Okręgowego z dnia 29 kwietnia 2008 r. w ten sposób, że zmienił zaskarżone decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (zwanego dalej Zakładem) i zobowiązał go do zapłaty na rzecz B. K. odsetek ustawowych od niewypłaconych w terminie świadczeń rentowych pomniejszonych o wypłacony zasiłek dla bezrobotnych, a w pozostałym zakresie odwołanie oddalił.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku wnioskodawca zarzucił naruszenie prawa materialnego przez błędną jego wykładnię, poprzez niewłaściwe zastosowanie 1) art. 78 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, polegające na przyjęciu przez Sądy obu instancji, że dochodzone przez wnioskodawcę odsetki ustawowe za zwłokę od

niewypłaconego w terminie świadczenia rentowego należy liczyć od kwot należnego świadczenia rentowego pomniejszonego o wypłacony zasiłek dla bezrobotnych, 2) art. 85 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z art. 118 ustawy o emeryturach i rentach, przez przyjęcie przez Sąd drugiej instancji, że przepis art. 482 §1 k.c. nie ma zastosowania w przypadku żądania odsetek od skapitalizowanych odsetek za zwłokę w wypłacie świadczenia rentowego wobec braku odesłania w tym zakresie przez przepisy regulujące ubezpieczenia społeczne.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu drugiej instancji w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie o uchylenie tego wyroku i o orzeczenie co do istoty sprawy z uwzględnieniem wniosków określonych w apelacji od wyroku Sądu pierwszej instancji.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniony został - z powołaniem się na art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c. - potrzebą wykładni art. 78 ust. 1 ustawy o promocji zatrudnienia oraz art. 85 ust. 1 ustawy systemowej w związku z art. 484 § 1 k.p.c. W ocenie skarżącego, po pierwsze - przepis art. 78 ust. 1 ustawy o promocji zatrudnienia nie może przesądzać wprost o tym, że należne odsetki ustawowe za zwłokę w wypłacie świadczenia rentowego mają być liczone od kwot przyznanego świadczenia po pomniejszeniu o wypłacone (w większości też z opóźnieniem) kwoty zasiłku dla bezrobotnych, a po drugie - rozbieżności Sądów obu instancji w zakresie możliwości uwzględnienia żądania zapłaty odsetek od skapitalizowanych odsetek za zwłokę nie tylko w wypłacie świadczenia, a także w przyznaniu prawa do odsetek za zwłokę na podstawie art. 482 § 1 k.c. oraz brak wyraźnego orzecznictwa sądów w tym zakresie wymagają dodatkowej wykładni, „gdyż nie może być tak, że skoro ogólnie przepisy prawa regulującego ubezpieczenia społeczne nie zawierają wyraźnego odesłania w sprawie odsetek ustawowych za zwłokę, to ubezpieczony nie ma żadnej możliwości dochodzenia roszczeń w tym zakresie. Byłoby to z wyraźną krzywdą dla niego, pomimo wyraźnej winy Zakładu”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wskazanie na art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c. oznacza, że skarżący odwołuje się

do określonych w nich przesłanek potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów oraz oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Występowanie tej ostatniej przesłanki nie zostało jednakże w ogóle uzasadnione. Tymczasem z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym – w jego ocenie – wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne „na pierwszy rzut oka” (*prima facie*) i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny i jego wzruszenia (por. między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepublikowane i orzeczenia tam powołane). Jest tak dlatego, że o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, iż jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania koniecznej jest wykazanie kwalifikowanej podstawy naruszenia prawa materialnego lub procesowego widocznej przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez wdawania się w pogłębioną analizę prawną.

Z kolei odwołanie się do przesłanki istnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości (ze wskazaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają), nie doczekał się wykładni, bądź niejednolita jego wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151 i z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, niepublikowane), przy czym oczywiste jest, że budzący wątpliwości interpretacyjne przepis musi znajdować w sprawie zastosowanie, a jego wykładnia – mieć znaczenie dla jej rozstrzygnięcia.

Wskazanie przez skarżącego na potrzebę wykładni art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst:

Dz.U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74 ze zm., zwanej dalej ustawą systemową) w związku z art. 484 § 1 k.p.c. jest nieporozumieniem, gdyż ten ostatni został skreślony z dniem 1 października 1990 r. i w ogóle nie mógł znajdować i nie znajdował zastosowania w sprawie. Dotyczy to również odnoszącego się do kar umownych art. 484 § 1 k.c. Natomiast wykładnia art. 85 ust. 1 ustawy systemowej (znajdująca w pełni zastosowanie do żądania opartego na art. 482 § 1 k.c.) została dokonana w przytoczonym przez Sąd drugiej instancji wyroku Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2002 r., II UK 214/02 (OSNP 2004 nr 5, poz. 89). Skarżący nie wskazuje okoliczności świadczących o potrzebie dokonania ponownej interpretacji tego przepisu ani też nie przytacza jakichkolwiek rozbieżności w orzecznictwie sądów w tym zakresie. Natomiast brzmienie art. 78 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. Nr 99, poz. 1001 ze zm.) jest jednoznaczne i nie wymaga dokonywania jego interpretacji przez Sąd Najwyższy. Wynika z niego, że w okolicznościach odpowiadających niekwestionowanemu przez skarżącego stanowi faktycznemu sprawie, kwoty wypłacone z tytułu pozostawania bez pracy podlegają zaliczeniu na poczet przyznanego za ten sam okres świadczenia z ubezpieczenia społecznego i traktowane są jako takie świadczenia wypłacone zaliczkowo. Skoro tak, to w oczywisty sposób nie mogą być traktowane jako świadczenia wypłacone przez Zakład nieterminowo w rozumieniu art. 85 ust. 1 ustawy systemowej.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.